

DE VROEGE MIDDELEEUWEN (400-900)

Deel 1: 400 - 804

De volksverhuizingen, kersteningen en de opkomst van het Frankische Rijk Na de Romeinse Tijd zijn er de vele volksverhuizingen, waarbij de Germanen het zuiden veroveren, en de Saksen ons land binnendringen. In de loop der tijden hebben de Germaanse stammen zich tot de Saksen en de Franken verenigd. Daarnaast zijn er de Friezen in het noorden.

Met de terugtrekking van de Romeinen verdwijnt ook hun cultuur. De Germaanse cultuur komt weer terug, waarbij de voornaamste middelen van bestaan de landbouw vormt. Het Frankische Rijk begint een belangrijke rol te spelen. De basis hiervan wordt gelegd door Clovis, de door zichzelf uitgeroepen koning van de Salische Franken. In ± 400 bezet hij de stad Doornik.

In 481 is het Frankische Rijk, onder leiding van het koningsgeslacht der Merovingen, een feit. Na de dood van Clovis wordt het Frankische Rijk opgesplitst onder zijn zoons. In ± 600 begint de Kerstening, eerst onder de grote rivieren, later in het noorden. Vanuit Brittannië is er sprake van monniken van een Iers-Schotse orde, die het als hun taak beschouwden om te evangeliseren. Zij kwamen naar ons land, en begonnen met de kerstening ten noorden van de rivieren. De namen Willibrord en Bonifatius horen in deze periode thuis. In 629 wordt er in Utrecht een kerkje gebouwd.

In 639 neemt een van de hofmeiers, die steeds belangrijker zijn geworden, de macht over. Hij stamt uit het geslacht der Karolingen, uit het opgesplitste Frankische Rijk. In 687 wordt Pepijn II de hofmeier van het gehele Frankische Rijk. Na een kortdurende overheersing door de Friezen nemen de Franken olv Karel Martel definitief de macht over. Zijn zoon Pepijn III roept zich uit tot de Koning der Franken, en zijn zoon is niemand minder dan de beroemde Karel de Grote, die het Frankische Rijk tot grote bloei dreef.

Tot zijn dood in 814 was het Karolingisch gezag stevig vertegenwoordigd in dit deel van Europa. Klik hier voor een verklaring van de gebruikte pictogrammen.

JAARTAL	PERIODE	BEWIND	BIJZONDERHEDEN
± 400	Germaanse invallen	Verschillende keizers Het Romeinse Rijk in 400	Clodio (koning der Salische Franken) bezet Doornik. Dit is in feite de voorloper van het Frankische Rijk. Invasie van Angelen en Saksen in het Friese gebied.
406		De Romeinse keizer Marcus regeerde in deze periode	De Germanen vallen en masse Gallië binnen: Vandalen, Alanen, Sueven, Alamannen en Bourgondiërs. Ze steken op oudjaarsavond de bevroren Rijn over. De Romeinen geven de Rijn als noordgrens op en trekken zich terug. Dit is het einde van de Romeinse overheersing van de Nederlanden.
		De Romeinen trekken zich terug in hun kerngebied	De volgende tweeënhalve jaar zwierven de Vandalen ongestoord door grote delen van Gallië, onderweg alles plunderend en vernietigend. Daar komt ook het begrip "Vandalen" vandaan.

	De grote invasie van de Germanen in Gallië	Clodio breidt zijn macht uit vanuit Doornik	De Romeinen zijn uit Gallië vertrokken		De Saksen, van wie het kerngebied tussen de Eems en de Lippen ligt, trekken Oost Nederland binnen. Ze trekken samen met de Angelen verder naar Friesland, waar ze zich op de terpen vestigen.
				Saksen en Angelen trekken samen met een aantal Friezen verder naar Brittannië	
409				De Silingische Vandalen (de zuidelijke stam) steken de Pyreneeën over naar Spanje. De noordelijke stam bleef in Gallië.	
> 411				De Silingische Vandalen nemen het rijkste gebied in Spanje (Baetica, later Andalusië - naar de Vandalen genoemd) in hun bezit.	
420				De Hunnen, net als de Vandalen een zootje ongeregeld, stichten een bond. Deze werd gefinancierd door plunderingen en giften.	
428				Zo'n 80 000 Vandalen en Alanen trekken de Straat van Gibraltar over en plegen een invasie in Marokko. Binnen twee jaar was alles onder de voet gelopen behalve Carthago en een paar andere versterkte steden.	
430				Hippo Regius, de stad van Sint-Augustinus, wordt door de Vandalen ingenomen. De Vandalen verenigen zich met een aantal Spanjaarden en Moren. Deze bende trok plunderend en moordend door Noord-Afrika.	
439				Carthago viel tenslotte in 439. Hierdoor hadden de Vandalen een grote marinebasis. Ze bouwden een zeemacht op en begonnen een bedreiging te vormen voor de landen rondom de Middellandse Zee.	
440				X De Slag bij Vicus Helena: De Frankische koning Clodio versloeg de Romeinen en hij werd erkend als leider van de Franken. Hij kreeg de streek rond Doornik in bezit, van waaruit hij een belangrijke Frankische enclave stichtte	
445				Attila kwam bij de Hunnen aan de macht. Hun gebied spreidde zich reeds uit van de Baltische tot de Kaspische Zee.	
446				X De Frankische koning Clovis werd in Frankrijk verslagen door de Romeinse legeraanvoerder Aëtius.	
447				Na een reeks natuurrampen zoals aardbevingen, hongersnood en de pest, besloten de Hunnen op oorlogspad te gaan om een nieuw gebied te zoeken. De Romeinen zagen hen als de voorbode van de Apocalyps.	
				Regering: keizer Valentinianus Leger: Aëtius	Tussen 447 en 450 leefden de Hunnen van het plunderen van het Oost-Romeinse rijk, voordat zij besloten om naar het Westen te trekken. Aëtius riep een confederatie bijeen om de Hunnen af te kunnen weren. Deze confederatie bestond uit Franken, Visigoten en zijn eigen Romeins-Germaans leger.

450				Het koninkrijk Doornik maakte aanzienlijke vooruitgang tussen 450 en 480, eerst onder Chlodio en dan onder Childerik, die zijn invloed in West-Gallië wist uit te breiden tot aan de Somme. Zijn opvolger werd Chlodovech of Clovis.
451				De Salieërs vestigen zich in Zuid Vlaanderen en Noord Frankrijk
453				✘ De Franken strijden samen met de Romeinen tegen de Hunnen op de Catalaunische velden. Clodio (de koning der Franken) met Aetius tegen Attila
455				Attila †
476				De Vandalen vallen Rome binnen en plunderen de stad.
				De val van het Romeinse Rijk
			Verschillende stammen in Gallië	Na het uiteenvallen van het Romeinse rijk ontstond een aantal stammenrijken, waarvan het Frankische Rijk het belangrijkste werd. Dit was het werk van Clovis uit het geslacht der Merowingers. Hij verplaatste de grens van zijn rijk naar het zuiden van Gallië en maakte Parijs tot zijn hoofdstad
			Het Frankische Rijk	De Franken verenigen zich en er ontstaat een nieuw Rijk: Het Frankische Rijk. In eerste instantie was de voertaal Duits, omdat de Franken uit Duitsland afkomstige Germanen waren.
481			Geslacht der Merowingen	Childerik , de koning der Salische Franken, ?. Zijn zoon Clovis (de kleinzoon van Clodio) wordt de nieuwe koning en regeert vanuit Doornik. Hiermee begint het Koningsgeslacht der Merowingen. Hij haalt grote overwinningen, o.a. door uitschakeling van andere Frankische koningen.
486				Clovis overwint samen met een andere Frankische Koning een Romeins rijkje, Syagrius bij Parijs in Noord-Gallië
493				Clovis huwt een Bourgondische prinses, genaamd Chlotilde. Zij was reeds bekeerd tot het Christendom
496				✘ Slag bij Keulen: Clovis overwint de Thüringers en de Alamannen. Hierdoor begint de Frankische overheersing over de Germaanse stammen ten oosten van de Rijn.

					Clovis beloofde zich tot het Christendom te laten bekeren als hij als overwinnaar van het slagveld zou terugkeren			
± 500					Clovis laat zich op de tweede kerstdag dopen Na 500: Bisschopszetels worden geïnstalleerd in Doornik en Atrecht			
					Vermelding van havezaten Hamerden, Vredenburg, Lensenburg en Emmerik bij het huidige Westervoort (Liemers).			
507					Slag bij Vouillé: Clovis overwon Alarik II, de koning der Visigoten, en dreef ze terug over de Pyreneeën naar Spanje. Hij nam hun hoofdstad Toulouse in.			
	Clovis behaalt tot zijn dood in 511 grote overwinningen. Hij laat tevens de Lex Salica (een wetboek) opstellen.							
511	Opdeling van het Frankische Rijk				Clovis † Het Frankische Rijk wordt verdeeld onder zijn vier zonen.			
	Theodorik Gebied rond Reims	Chlodomer Gebied rond Orléans	Childebert Gebied rond Parijs	Chlotarius Gebied rond Soissons	Zijn 4 zonen erven zijn rijk en het wordt onderverdeeld. Zijn oudste zoon Theodorik kreeg Reims, Chlodomer kreeg Orléans, Childebert kreeg Parijs en Chlotarius kreeg Soissons.			
	<u>Austrasië</u> Theodorik		<u>Neustrië</u> Chlotarius		In het noorden van het rijk ontstaan twee koninkrijken: Austrasië (zuid-Nederland), geregeerd door Theodorik, en Neustrië (België, Vlaanderen), geregeerd door Chlotarius. In het noorden is er sprake van een regio Frissi (Friesland)			
533					In 533 zond de Romeinse Justinianus zijn generaal Belisarius om het Vandaalse koninkrijk ten gronde te richten. Er bleef nauwelijks een spoor achter.			
534					Bourgondië wordt ingelijfd in het Frankische Rijk			
536					Het gebied van de Alamannen komt onder gouvernement van de Frankische koning. Het gebied wordt Alemannië genoemd, later verbasterd tot Allemagne (=Duitsland)			

537				De Provence, het gebied van de Ostrogote, wordt ingelijfd.	
540				Het gebied van de Franken strekt zich uit tot aan de midden-Donau.	
561			Chlotarius † opgevolgd door Sigebert I + Peppijn I (hofmeijer)	Clotarius †, zijn zoon Sigebert I volgt hem op met Peppijn I van Landen als zijn Hofmeier. Met Peppijn I begint de macht der Karolingen	
570				?	
574			Sigebert I † opgevolgd door Clotarius II (zijn moeder neemt de regering waar)	Sigebert I † en wordt opgevolgd door zijn zoon Clotarius II maar zijn moeder regeert voor hem tot haar dood in 597.	
580			Childebert II		De geboorte van Pepijn I de Oude (580-640), hofmeier van de latere Koning (Childebert) Dagobert I (602-639).
594					Childebert II (koning Austrasië) vernietigt rijk der Warnen
595					De Frankische Koning Childebert II hield in Maastricht een rijksdag, een vergadering voor edelen en vazallen.
600					<i>Mohammed</i>
± 600			Sigebert II		Begin van de Kersteningen Paus Gregorius wil Germaanse heidenen bekeren Begin van de activiteiten van Frankische missionarissen in de zuidelijke Nederlanden Na 600: Paus Gregorius werkt vanuit Vlaanderen en bouwt daar verschillende kerken.
601	Sigebert II, net geboren, enkele weken Koning van Austrasië, o.l.v. zijn grootmoeder. Notabelen van Austrasië, geleid door Arnulf van Metz en Pepijn I, zetten				

	Koning van Austrasië (zijn grootmoeder Brunhild neemt de regering waar)		Koning Sigebert II af. Chlotaris II streeft naar de vereniging van de Frankische landen en vermoord Sigebert II en zijn grootmoeder Brunhild.
	Sigebert II afgezet door notabelen		
	Sigebert II en Brunhild ? vermoord door Chlotarius II		
602			De geboorte van Dagobert I (602-639) in Metz, Frankrijk.
622		Mohammed vlucht naar Medina	
	Dagobert koning van Austrasië		Clotarius II stuurt zijn zoon naar Austrasië (Nederland) om Koning te worden. Aldgillis, de latere Friese koning geboren (623-680).
629	Dagobert koning van Frankische Rijk De koninkrijken Austrasië en Neustrië worden samengevoegd		Dagobert koning van Frankrijk Hij bouwt een Christelijk kerkje in Utrecht
	Dagobert koning van het Frankrijk Pepijn I als hofmeier Geslacht der Karolingen		Koning Dagobert I (602-639) voegt de Frankische (Merovingische) Koninkrijken weer samen. Pepijn I (580-640), werd zijn Hofmeier, iemand die regeerde uit de naam van de Koning en daarom zeer veel invloed had. Geboorte van Sigebert III..
639	Dagobert † Het koninkrijk wordt verdeeld		Koning Dagobert I †. Het Koninkrijk wordt verdeeld. De zoon van Dagobert, Sigebert III erfde Austrasië wat in het huidige Nederland tot aan de Rijn strekte.

	Austrasië	Neustrië	
	Sigebert III koning + Pepijn als hofmeier	Clovis II koning	
640			<i>Mohammedanen veroveren Heilig Land</i> Geboorte van Pepijn II van Herstal (640-714).
	Hofmeijer Pepijn I opgevolgd door zijn zoon Grimoald		Grimoald volgt zijn vader Pepijn I van Landen op en dient zo'n 13 jaar onder Koning Sigebert III.
648			Waarschijnlijk het geboortjaar van Redbad (Radboud of Radbod) 648-719 de Zoon van Aldgillis (623-680).
650			De Friezen veroveren het gebied van de grote rivieren. Utrecht en Dorestad worden daarmee Friese steden.
			St. Amandus verlaat Maastricht en wordt rondreizend bisschop in Brabant en Limburg Hij stichtte kloosters in o.a. Gent en Nijvel.
656	Sigebert III † Grimoald wil de macht overnemen	Grimoald en aanhang vermoord door Clovis II	Grimoald wil de macht overnemen door de erfgenaam van Koning Sigebert III, Dagobert II, naar een klooster in Ierland te sturen en zijn eigen zoon, Childebert, op de troon te plaatsen. Ze werden overgeplaatst naar Neustrië en vermoord door Clovis II
664			<i>Synode van Whitbey</i>
670	Pepijn II Hofmeijer		Pepijn II van Herstal wordt hofmeier
672			<i>Doop van koning Edward</i>
675			De geboorte van Aldgillus II de zoon van de Friese Koning Redbad (ca.648-719).

678			Wilfried reist naar Rome en logeert bij de Friese koning Aldgisl
680			Bonifatius (680-754) was afkomstig uit Engeland en zijn oorspronkelijke naam luidde Winfried. Hij sticht vele bisdommen en kloosters en wist de Frankische kerk te verbinden met Rome.
687	Pepijn II hofmeier van gehele Frankische Rijk		X Slag bij Tertry. Pepijn II (hofmeier Austrasië) verslaat zijn collega van Neustrië en wordt hofmeier van het gehele Frankische Rijk
689		Neustrië: Pepijn II strijdt tegen de Friezen	X Pepijn II verslaat Radbod, Koning van Friesland, bij Dorestad. De Oude Rijn wordt de noordgrens van het Frankische Rijk. Geboorte van Karel Martel (689-741), de zoon van Pepijn II.
690			Willibrord arriveert in de Nederlanden aan de monding van de Rijn.
695			Willibrord wordt aangesteld als aartsbisschop van de Friezen. De bisschopszetel is in Utrecht, waar hij twee kerken bouwde. De Friese Koning Radbod laat ter verzoening zijn dochter Thiadsvind huwen met Pepijns zoon Grimoald. Willibrord, wordt Aartsbisschop van de Friezen.
700			De geboorte van Radboud II (700-754), de zoon Aldgillus II (van het Fries Koningsgeslacht).
709			Eerste vermelding van Tilburg
714	Pepijn II †. Zijn zoon Karel Martel volgt hem op.		Hofmeier Pepijn II †. Zijn zoon Karel Martel volgt hem op.
		Neustrië wordt nu overheerst door de Friezen.	Door de ontstane onrust na de dood van Pepijn II verdrijven de Friezen onder Radbod de Franken. Willibrord moet naar Echternach (Luxemburg) vluchten.

716			Karel Martel aan het bewind	Martel verbehaalt vele overwinningen in Neustrië	
				Bonifatius landt in Nederland om missiewerk in Friesland te doen, naar aanleiding van de bevindingen van Willibrord	
719			Karel Martel verjaagt de Friezen	Karel Martel, zoon van Pepijn II, verslaat de Friezen en herstelt het gezag Willibrord komt terug en bouwt Chistelijke kerken in o.a. Vlaardingen, Velsen, Oegstgeest, Heilo en Petten. <i>De naam Vlaardingen komt van Flardirdinga (moerassig land ?), dat verbasterde via Flaridingum, Flardinge of Vlaardingen.</i>	
722			Voortzetting Kersteningen	Bonifatius wordt bisschop in Duitsland aangezien Friesland niet onder Frankisch gezag valt.	
				Waarschijnlijk het geboortjaar van Aldgillus III zoon van Radboud II (700-754), van het Fries Koningsgeslacht).	
725				Vikingen varen naar Deense handelsstad Ribe.	
732				X Slag bij Portiers: Karel Martel verslaat de Mohammedanen van Abd er Rahmân.	
734				X Slag bij de Boorne: Karel Martel breekt door ten noorden van de rivieren, en verslaat de Friezen (onder Hertog Bruno) bij de Boorne. Hiermee wordt Friesland definitief bij het Frankische rijk gevoegd. Radbod bijna bekeerd	
			Karel Martel hofmeier van het Frankische Rijk		Karel Martel regeert zonder Koning over het gehele Frankische Rijk.
739				Willibrord † Bonifatius krijgt de supervisie over de bisschopszetel in Utrecht.	
741	Karel Martel † opgevolgd door zoons Karloman en Pepijn III Terugkeer van (Merowingische) Koning		Karel Martel sterft en wordt opgevolgd door zijn zoons Karloman en Pepijn III de Korte. Merowingisch koningsschap in ere hersteld.		

751	Karolingen	Pepijn III uitgeroepen tot Koning der Franken		Pepijn III sluit laatste Merovingische koning op in een klooster. Hij komt de Paus te hulp en wordt als dank uitgeroepen tot Koning der Franken. Het eind van het Merovingisch Koningschap.
753		Definitief eind van het geslacht der Merowingen Begin van de macht der Karolingen		Friezen als bezoekers vermeld op jaarmarkten van St. Denis, Parijs
754				Bonifacius bekrachtigt het Koningschap van Pepijn III, dankzij de hulp voor de Paus tegen de opkomende Longobarden. Pepijn III versloeg de Longobarden en schonk de Paus het veroverde gebied: Het begin worden van de Kerkelijk Staat.
765				Bonifatius in Dokkum vermoord als hij nog eenmaal terug komt naar zijn eerste missieplaats. De Abt Gregorius leidt nu de bisschopszetel in Utrecht.
				De IJssel wordt genoemd als de grens tussen Saksen (O) en Franken (W)
			Lubinius sticht kerk in Deventer en doet missiewerk in de IJsselvallei	
768	Pepijn III †		Pepijn III †. Hij wordt opgevolgd door zijn zoons Karloman en Karel.	
	opgevolgd door zoons Karloman en Karel (de Grote)		Karel de Grote in Noyon tot koning van Neastrië gekroond	
	Austrasië	Neustrië		
	Karloman koning?	Karel de Grote koning		
771	Karloman †		Karloman † Karel de Grote nu alleenheerser	
	<u>Karel de Grote aan de macht</u>			
772	Begin van strijd tegen de	Karel de Grote		Karel de Grote strijdt tegen de Saksen. Als wraak verwoesten ze de kerk van Lebuinus te Deventer

773	Saksen (tot 804)	Karel de Grote regeerde over een rijk dat landen als Oostenrijk, Noord-Italië, enkele Slavische landen, Tsjechië, Slowakije, Noord-Spanje, West-Duitsland, België en Nederland omvatte. Hij liet scholen stichten zodat iedereen onderwijs kon krijgen. Hij voerde een (niet metriek) geldstelsel in waar het Engelse Pond tot in 1960 op was gebaseerd. Hij liet de wetten van de Saksen en Friezen op schrift vastleggen en vulde het Frankse wetboek, de Lex Salica, verder. Hij regelde krijgdiensden en het feodalisme (leensysteem) waar het latere hofstelsel uitvloeide	Karel de Grote strijdt tegen de Longobarden
774			774: De Aarde wordt getroffen door een zonnestorm.
775			St. Liudger en St. Willehad zetten werk van Bonifatius voort.
778			Widukind, Hoofd der Saksen, in strijd tegen Karel
780			Lubinius †
782			Widukind leidt nieuwe Saksische opstand en verslaat Frankisch leger. Friezen gaan samen met Saksen. Liudger moet vluchten.
785			Widukind moet capituleren.
786			Liudger (Fries, terug van studie in York) wordt eerste missionaris van eigen bodem in noordelijke regio. Later wordt hij bisschop van Munster.
789	strijd tegen de Avaren (tot 812)		<i>Haroen al-Rashied kalief van Bagdad.</i> <i>Begin bloeiperiode Arabische Rijk</i>
793			De Vikingen plunderen de Engelse stad Lindisfarne. Dit wordt gezien als het begin van de plunderingen van de Vikingen.
±800			Het Karolingisch gezag is nu stevig gevestigd. Karel inspecteert de kusten ivm op handen zijnde aanval van Vikingen
			Karel de Grote wordt door de paus tot "Keizer van de Romeinen" gekroond.
804			Liudger door Karel benoemd tot bisschop in Munster

